

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 33/24
18.9.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Радмиле Радић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парничном поступку по тужби тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Игор Милојевић, адвокат из Београда, Видиковачки венац број 104/13-поштански преградак 13, против тужених ГГ из ... и ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Радица Петковић, адвокат из Београда, Улица мајке Јевросиме број 40/8, ради утврђења, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 671/21 од 10.07.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 671/21 од 10.07.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца, којим су тражили да се утврди да је уговор о доживотном издржавању-пословни број Првог основног суда у Београду 5Р3 бр.1317/2011 од 13.03.2012. године, закључен између ГГ, као даваоца издржавања и ЂЂ, као примаоца издржавања у целости ништав. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженима, као солидарним повериоцима, на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 536.800,00 динара.

Против наведене пресуде благовремено су жалбу изјавили тужиоци због свих разлога предвиђених одредбом чл.373 став 1 ЗПП-а. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Тужени су благовремено одговорили на жалбу тужилаца. Трошкове другостепеног поступка су тражили.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе чл.386 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Сл.гласник РС” бр.72/11, 49/13-одлука Уставног суда, 74/2013-одлука Уставног суда, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др.закон), Апелациони суд је оценио да је изјављена жалба тужилаца неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл.374 став 2 тачка 1,2,3,5,7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из чл.374 став 2 тачка 12 ЗПП-а, јер је изрека пресуде разумљива и не противречи сама себи, ни довољним разлозима датим о свим битним чињеницама који су јасни и сагласни садржини наведених доказа, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

У првостепеном поступку утврђено је да је ЋЋ из ... преминуо дана 26.06.2020. године, а да је његова супруга ЕЕ из ..., преминула дана 24. марта 2006. године. Утврђено је и то да је након смрти ЋЋ покренут оставински поступак који се води у предмету јавног бележника ... УПП: 27-2021, веза: 3О-3300/20 у којем су тужиоци и друготужена ДД оглашени за законске наследнике пок.ЋЋ, односно тужилац АА, син оставиоца, тужиоци ВВ и ББ, унуци оставиоца по раније преминулој кћери ЖЖ, а ДД тужена, унука оставиоца по раније преминулом сину оставиоца ЗЗ. Тужена ГГ је снаја пок.ЋЋ и супруга преминулог сина ЋЋ - ЗЗ. Дана 13. марта 2012. године оверен је у Првом основном суду у Београду под бројем РЗ бр.1317/2011 уговор о доживотном издржавању који је у својству примаоца издржавања закључио ЋЋ са туженом ГГ у својству даваоца издржавања. Одредбом чл.1 тог уговора констатовано је да прималац издржавања живи у заједници са даваоцем издржавања почев од 1982. године на адреси у Ул.... у ..., као и да је давалац издржавања, након смрти свог супруга, а сина примаоца издржавања, наставила да живи у заједници, како са примаоцем издржавања, тако и са његовом супругом ЕЕ, која је последњих пар година живота била непокретна, те је давалац издржавања помагала у задовољењу њених животних потреба. Одредбом чл.2 уговора давалац издржавања се обавезала да примаоца издржавања храни, одева, негује и пази, стара се о њему у случају болести, сноси трошкове лечења, учествује у задовољењу свакодневних животних потреба до краја живота примаоца издржавања, као и да га после смрти сахрани по верским православним обичајима, подигне му надгробни споменик и даје подушја по месним обичајима. Одредбом чл.3 уговора прималац издржавања се обавезао да се, као накнаду за примљено издржавање по његовој смрти, пренесе право својине на троипособном стану број 18 на петом спрату зграде у Ул...., површине 91 м2, на кат.парцели бр.... уписане у лист непокретности бр.... КО ... Право својине на овом стану представља имовину стечену током трајања брака сада пок.ЋЋ и ЕЕ. Утврђено је да је постојао усмени споразум сада покојних ЋЋ и ЕЕ, за располагање овим станом у корист тужене ГГ, односно за живота, ЕЕ дала је усмену сагласност да њен супруг право својине на стану пренесе на тужену ГГ, а ова је извршавала преузете обавезе из уговора о доживотном издржавању закљученог дана

13.03.2012. године до смрти примаоца издржавања.

Све чињенице битне за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима, које је правилно оценио применом одредбе чл.8 ЗПП-а.

На основу овако правилно утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применио одредбе чл.174 став 1 Породичног закона, чл.194 став 1 Закона о наслеђивању, те одредбу чл. 51 и чл. 103 Закона о облигационим односима, па је нашао да тужиоци не уживају правну заштиту по основу захтева постављеног у тужби. Овакав закључак првостепени суд је засновао на чињеници да је, у смислу одредбе чл.174 Породичног закона, међу супружницима, сада пок.ЂЂ и ЕЕ, постојао споразум да се својином на истом стану располаже у корист породице њиховог сина, сада пок.33, односно после његове смрти у корист његове супруге, а њихове снаје, као и да је између њих и тужене ГГ постојао однос који садржински одговара уговору о доживотном издржавању, имајући у виду да се она бринула о нези и животним потребама оба супружника до њихове смрти, с тим да у случају пок.ЕЕ овај однос није био формално правно уређен за њеног живота, док је у случају пок.ЂЂ и закључен спорни уговор о доживотном издржавању. Због тога се, по становишту првостепеног суда, не може извести закључак да је сада пок.ЂЂ закључењем спорног уговора о доживотном издржавању неовлашћено, без сагласности пок.супруге ЕЕ, располагао предметним станом, нити да је исти уговор закључен са циљем да се тужиоцима онемогући да остваре своје наследна права. Ово имајући у виду да је ГГ испуњавала уговорне обавезе при чему је исти такав однос постојао и пре формалног закључења уговора, при томе је ценио да се пуноважност и дејство уговора о доживотном издржавању не своди искључиво на финансијски аспект чинидби даваоца издржавања и не захтева потпуну физичку и психичку неспособност и немоћ примаоца издржавања, а утврдио је да се ГГ о потребама пок.ЂЂ бринула свеобухватно, па и у терминалној фази живота, када јесте био непокретан. Имајући у виду да је уговор о доживотном издржавању производ заједничке воље супружника пок.ЂЂ и ЕЕ и садржински одговара правој вољи уговорних страна, те имајући у виду да је извршен у целости од стране ГГ, као даваоца издржавања, првостепени суд је захтев за утврђење ништавости овог уговора одбио као неоснован у смислу одредбе чл.51, 52, 53 и чл.103 Закона о облигационим односима. Приликом одлучивања, првостепени суд је имао у виду да су тужиоци истицали и евенутални захтев за делимично утврђење ништавости уговора о доживотном издржавању у делу којим је располагано преко половине идеалног дела на предметном стану, али је нашао да је одлука о овом захтеву обухваћена одлуком о основном захтеву из тужбе, заснованом на истом чињеничном и правном основу, те да се не ради о захтевима постављеним у смислу одредбе чл.197 ЗПП-а.

Жалбом тужилаца, чињенично стање није доведено у сумњу, а у жалби нису истицане нове чињенице, нити предложени нови докази у смислу одредбе чл.372 став 1 ЗПП-а.

Закључак првостепеног суда о томе да није могуће пружити судску заштиту тужиоцима, као правилан у потпуности прихвата овај суд, као другостепени.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је

правилно применио материјално право и то одредбе чл.51, 52, 53 и 103 ЗОО кад је нашао да је неоснован тужбени захтев да се утврди да су испуњени услови за ништавост уговора о доживотном издржавању закљученог између правног претходника тужилаца и тужене ДД, као примаоца издржавања и тужене ГГ, као даваоца издржавања, оверен пред Првим основним судом у Београду РЗ бр.1317/2011 од 13.03.2012. године.

Правилност утврђеног чињеничног стања не доводи се у сумњу жалбеним наводима тужилаца који оспоравају исправност аргументације првостепеног суда на којој је заснован закључак о томе да не постоје разлози за утврђење ништавости уговора зато што није противан одредби чл. 174 Породичног закона.

Ово, посебно имајући у виду да за оцену да ли постоји сагласност оба супружника за располагање заједничком имовином од стране једног супружника, није нужна изричита сагласност другог супружника, већ је довољно да је знао да се није противио.

Наиме, првостепени суд је правилном оценом доказа изведених током првостепеног поступка из исказа сведока који су били у непосредном контакту са породицом ... и били у прилици да стекну непосредно сазнање о начину на који је домаћинство ЂЂ и ЕЕ функционисало за живота оба супружника, утврдио да се ГГ заправо годинама старала о свекру и свекрви па и у болести када су били везани за кревет, да је то основ за закључак суда да је заправо обавезу даваоца издржавања тужена ГГ испуњавала и годинама које су претходиле закључењу уговора, у време када већ годинама један од супружника ... – ЕЕ није у животу. На исти начин првостепени суд је утврдио и да је воља брачног пара ... била да стан који је предмет уговора заправо пренесу на свог сина ЗЗ, са којим су живели у заједничком домаћинству, а по његовој смрти, која је уследила за живота родитеља, исту су намеру имали спрам своје снаје, односно удовице сина ЗЗ, како би имовина остала у кругу породице сина ЗЗ, али и као противтежа услугама у домаћинству које је током живота она њима пружала, и са којом су наставили да живе у заједничком домаћинству у којем се иста старала о њима и помагала им у старости и болести.

На основу наведеног, а супротно наводима жалбе, правилан је закључак првостепеног суда да овај уговор којег је супруг пок ЕЕ, ЂЂ, закључио више година после њене смрти са снајом, израз и намере и сагласности дате за живота његове тада пок. супруге ЕЕ. Осим тога, у периоду дугом 14 година, од смрти сада пок.ЕЕ 2006. године до смрти сада пок.ЂЂ 2020. године, нико од законских наследника иза пок.ЕЕ, а овде тужилаца и тужене ДД није тражио да се утврди да у састав заоставштине пок. ЕЕ улази удео у праву својине на спорном стану, а у ком периоду је овде тужена снаја ГГ испуњавала обавезе према примаоцу издржавања, а што је чинила и за живота оба (фактички) примаоца њене бриге и неге, што је, како правилно закључује првостепени суд формализовано и правно закључењем оспореним уговором о доживотном издржавању 2012. године.

Осим тога, неосновано се жалбом наводи да је прималац издржавања приликом закључења уговора имао обавезу да прибавља сагласност овде законских наследника

ЕЕ, јер у том тренутку не постоји заоставштина пок. ЕЕ на којој би они имали својство законских наследника, јер у периоду од 12 година (од смрти ЕЕ до закључења уговора) нико од наведених није тражио да се утврди постојање заоставштине и да се иста расправи.

Приликом одлучивања о законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које су тужиоци истицали у жалби, али их сагласно члану 396 став 1 ЗПП, није посебно образлагао будући да не могу довести до другачије, за тужиоце повољније, одлуке у овој правној ствари.

На основу наведеног, Апелациони суду Београду је на основу одредбе чл.390 ЗПП-а одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Потврђена је на основу одредбе чл. 401 тачка 2 ЗПП-а и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде, јер је донета правилном применом одредаба чл.150, 153 и 154 ЗПП-а, с обзиром на исход спора и постигнути успех странака. Трошкови су одмерени правилном применом важеће Таксене тарифе и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Како тужиоци нису успели у жалбеном поступку, а трошак одговора на жалбу не представља нужни издатак, то је применом члана 165 у вези са одредбом чл.153 и 154 ЗПП-а одбијен захтев парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

**Председник већа-судија
Радмила Радић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић